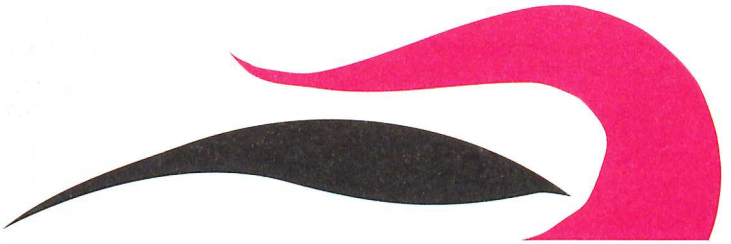

SAC

Medlemstidning för SAC - Sveriges Arbetares Centralorganisation ♦ Nummer 2 ♦ Maj 2015 ♦ Årgång 95 ♦ Utåtriktat nummer ♦ www.sac.se

Facket som förändrar

En tidning från
Syndikalisterna

**Kollektiv
kamp**

Sammanhållning

Vi hjälper varandra att ställa krav

Solidaritet

Vi backar upp och skyddar varandra

Självorganisering

Vi bygger driftsektioner på jobbet

När SAC är största facket

Natalie och Tobias är medlemmar i driftsektionen på ett LSS-boende i Järna. Driftsektionen är största facket på företaget och tre av medlemmarna är skyddsombud. På en arbetsplats med färre än femtio anställda kan en skyddskommitté bildas "om de anställda så önskas" och just det tänker driftsektionen nu diskutera med cheferna.

– Överlag vill vi att vi i personalen ska få möjlighet att sitta ner i lugn och ro och prata om sånt som rör jobbet, att det är viktigt för gemenskapen, säger Natalie.

När LSS-boendet öppnade för två år sedan var byggarbetet inte färdigt och jourlägenheten flyttades runt flera gånger. Personalen hade redan fullt upp att upprätta rutiner för själva verksamheten när de samtidigt fick brottas med lokalproblemen.

– Det var svårt. Vi hade inget skyddsombud då och nu när jag lärt mig mer inser jag hur illa det var ställt med arbetsmiljön. Jag önskar att jag hade vetat då hur starkt skydd det faktiskt finns genom Arbetsmiljölagen, säger Natalie, som i augusti gick SAC:s skyddsombudskurs.

– Det viktigaste med kursen var att det gav självförtroende, en känsla av att det här är en viktig uppgift. Sen är det betryggande att ha lite skyddsombudskontakter.

En annan viktig fråga för Natalie och Tobias är ersättning för sovande jour. Idag får personalen bara trettio kronor i timmen för att sova på jobbet. Det finns en bilaga till kollektivtalet som ger en bättre timpeng men ledningen säger att den är bortförhandlad. Problemet är bara att ingen, varken arbetsgivarorganisationen eller Kommunal känner igen det eller har kunnat visa något sådant protokoll. Tobias har dubbelorganiserat sig i Kommunal och SAC och håller nu på att luska i vad som egentligen gäller.

– Om det inte är bortförhandlat bör arbetsköparen betala ut ersättning till hela personalen retroaktivt. Det har hänt på andra ställen.

Emil Boss
Informationsorganisatör

Prenumerera på

ARBETAREN

Sveriges enda syndikalistiska nyhetstidning

Ända sedan 1922 har SAC Syndikalisterna gett ut en egen nyhetstidning – Arbetaren. De första decennierna som dagstidning, från femtiotalet som veckotidning.

Under de snart 100 år som gått har vi alltid kunnat vara säkra på en sak: Ska det finnas en syndikalistisk nyhetstidning i Sverige måste vi syndikalister ge ut den själva. Ingen annan kommer att göra det åt oss.

Vi har också lyckats komma ut utan avbrott under hela tiden. Men det är tufft för små tidningar i dagens Sverige – och samtidigt har en oberoende press aldrig varit så viktig. Vi vill fortsätta vara en fri motröst och göra fördjupande journalistik i det allt mer högljutt reklamfinansierade mediebruset.

Som alltid gäller det att vi håller ihop – vi står på din sida och behöver din hjälp. Så teckna en prenumeration i dag! Från **39 kr** i månaden. Du kan också ge bort en prenumeration till någon annan.

Använd formuläret på www.arbetaren.se/prenumerera

A portrait of a young woman with dark hair, looking directly at the camera. She is wearing a black tank top with the words 'DEAD MOON' printed on it. She has a tattoo on her upper chest and another on her right shoulder. The background is a blurred outdoor setting with trees and a path.

Hon tog upp kampen mot svartjobben

Varje år delar SAC ut Civilkuragepriset till en eller flera personer som stått upp mot missförhållanden på sin arbetsplats. 2014 års pris tilldelades Daria Bogdanska som bestämde sig för att agera efter att hon sett det systematiska utnyttjandet av utländska restaurangarbetare i Malmö.

Foto: Ossian Sandin

För lite drygt ett år sedan hittade 25-åriga polska Daria Bogdanska ett jobb som servitris på Indian Curry Hut på Möllevången, i centrala Malmö. Nyinflyttad till Sverige som hon var, för att gå en serietecknarutbildning på Kvarnby folkhögskola, var jobbet nödvändigt för att hon skulle kunna klara av sina mest grundläggande levnadsomkostnader. Jobbet som servitris, som hon skaffade sig genom ett tips, fick hon ganska omgående, men det skulle dröja en hel vecka innan hon fick reda på vilken lön hon skulle få för sina arbetade timmar. Varken anställningskontrakt eller arbetstider hade då diskuterats med chefen. Det visade sig snart att hennes arbete renderade henne en timpenning på blott femtio kronor, oavsett när på dygnet hon jobbade eller vilken veckodag det var. Pengarna betalades ut som kontanter av ägarens släkting.

– Jag berättade om min lön för min svenska klasskamrat som då nämnde att det var ungefär hälften av vad man borde få i lön i Sverige. Jag blev givetvis förbannad, men hade inget val, jag behövde verkligen jobbet, säger hon till Arbetsaren.

Det var när hon strax därpå jämförde sin dåliga ersättning med övriga anställdas som hon insåg att allt inte stod rätt till på arbetsplatsen; en svensk kollega började på tio kronor mer i timpenning än hon, medan exempelvis en rasifierad kvinna från Bangladesh fick fyrtiofem kronor i timmen. Det visade sig finnas ett systematiskt utnyttjande av arbetare på restaurangen. Samtidigt som lönerna var usla var ägaren ”snäll” mot de anställda, som bjöds på mat och även tilläts ta sig en öl efter jobbet. En del fick även sitt boende fixat av ägaren, något som gjorde att många, trots de usla svarta lönerna, kände en viss tacksamhet gentemot chefen, även om de flesta förstod de utnyttjades.

– Ägaren körde det gamla chefstricket, typ ”var tacksam, jag är en snäll chef, se vad mycket jag gör för dig”. Jag har jobbat på många ställen och sett fenomenet förr, säger Daria Bogdanska.

Hon vägrade dock acceptera den orättvisa situationen på arbetsplatsen och bestämde sig för att försöka göra något åt den.

– Malmö är litet och väldigt snart insåg jag att det var ett utbrett problem, att många människor från andra länder, speciellt utomeuropéer, utnyttjades som billig arbetskraft i restaurangbranschen. Det var i mina ögon oacceptabelt, säger hon.

Hon tog kontakt med syndikalistiska facket Malmö LS och började utreda saken på egen hand genom att samla bevis. I smyg fotade hon av liggarna och scheman. Även samtal med chefen spelades in, samtidigt som hon utbildade sig i fackliga frågor via SAC:s lokalavdelning. Hon fick även en kollega att gå med i facket och så småningom hade hon samlat tillräckligt med bevis. Vid det laget hade hon dock redan fått sparken eftersom chefen menade att hon saknade personnummer. Strax därefter bestämde hon sig, tillsammans med facket, för att ställa arbetsköparen till svars och kallade ägaren till förhandling. Där tvingades han betala ut skillnaden mellan hennes lön och den lön som restaurangen var förpliktad att betala enligt kollektivavtal.

– Vi behövde inte ens visa vår bevisning. Det var absurt, chefen dök upp med medarbetare i dreads och pratade sig varmt om syndikalisterna. Men han ville bara få bort problemet och hoppades att det snart skulle vara bortglömt, så han betalade, säger hon.

För sin kamp har hon nu blivit tilldelad SAC:s Civilluragepris för 2014. I motiveringen går det att läsa ”Daria Bogdanska visade civillurage. Hon lät sig inte skrämmas till tystnad i en bransch där många människor utnyttjas och hot och våld ofta tillhör vardagen”. Emil Boss, informationsorganisatör på SAC, tycker att priset är välförtjänt eftersom det är viktigt att någon vågar slå larm om missförhållanden bland arbetare med migrantstatus inom restaurangbranschen.

– Men Daria Bogdanska har inte bara lyft frågan och slagit larm, utan även gjort något som är minst lika viktigt; hon organiserade sig för att uppnå en verklig förändring. Hennes agerande är både modigt och viktigt och kan inspirera andra utsatta arbetare att våga ta kampen för sina fackliga rättigheter, säger han.

Daria Bogdanska tycker dock själv att mer borde göras och hon skulle vilja fortsätta jobba fackligt för de som jobbar under liknande missförhållanden.

– Det är ofattbart att människor i Sverige måste finna sig i att bli värderade av denna typ av dubbla måttstockar på jobbet, säger hon.

Esteban Calderón

Tidigare publicerad på arbetsaren.se

Tidigare pristagare

Amanuel Asmelash
(2000)

Fredrik Pettersson
(2001)

Brevbärare i Mölndal
(2002)

Anita Noorai Aggarwal
(2004)

Lina Billberg
(2005)

Amalia Alvarez
(2007)

Niklas Svenlin
(2008)

Arbetarna på Lagena
(2009)

Linda Moestam
(2011)

Warrent Lorena Estrada Lara
(2012)

Iraj Yekerusta och Atbin Kyan
(2013)

1 maj

SAC har en lång tradition av stora arrangemang på 1 maj med cirka sex tusen deltagare årligen. Förutom majtåg på ett tiotal orter ordnar vi fester, spelningar och kulturevenemang. 2014 års firande i Stockholm bjöd bland annat på spelning av Stefan Sundström och diktläsning av poeten Johan Jönson. Foto: Emil Boss

Internationell solidaritet

Vi kämpar tillsammans med basdemokratiska fackföreningar över hela världen. Kampen förs framförallt genom solidaritetsaktioner, men vi anordnar även insamlingar och seminarier kring aktuella internationella frågor.

SAC är en del av Red and Black Coordination, ett nätverk av syndikalistiska fackföreningar i Europa. Vi får regelbundet rapporter från våra systerorganisationer om utvecklingen i respektive länder. Mönstret är lika tydligt som oroande: Kapitalismen krisar, rasistiska partier vinner parlamentarisk makt, debatten kantrar åt höger och normalisering och bagatellisering banar väg för öppet nazistiska grupper och partier.

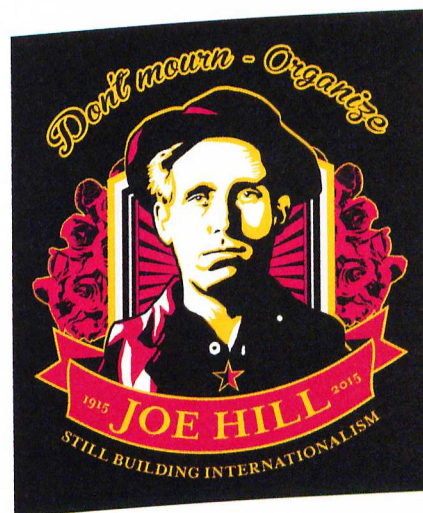
Kapitalet pratar om globalisering och fri rörlighet för varor och tjänster som spelar ut arbetare i olika länder mot varandra. Vi arbetare är förlorarna i den globaliseringen. Vårt svar är internationalism och facklig kamp över gränserna. Arbetare har inget fosterland.

Kapitalismen krisar med jämna mellanrum, det ligger i dess natur. I spåren av kriserna hämtar fascistiska grupper näring och tar sig utrymme. I Grekland, Ungern och Ukraina har fascister tagit makt i parlamenten och på gatorna under de senaste åren. Vi kan verka mot

rasismen på våra arbetsplatser. Säg ifrån mot rasistiska kommentarer, stå upp för din papperslösa kollega, inkludera alla i gemenskapen och ta tillsammans strid mot chefen som utnyttjar migrantarbetare för att pressa ner lönerna.

SAC:s internationella kommitté (IK) deltar aktivt i nätverket för syndikalistiska fackföreningar, planerar solidaritetsaktioner, startar insamlingar och arrangerar seminarier i samarbete med bland annat ABF. 2015 är det hundra år sedan syndikalisterna och gävlesonen Joe Hill avrättades i Utah. Till hans minne arrangeras en internationell organiseringskonferens i Gävle med deltagare från hela världen. Konferensen anordnas av SAC i samarbete med Joe Hill-sällskapet och Federativs förlag och dess teman är arbete och migration, arbete och repression och hur vi kan koppla samman vårt arbete och vår organisation på en daglig basis.

SAC:s internationella kommitté

2015 är det hundra år sedan syndikalisterna Joe Hill mördades i Utah, USA. För att hedra hans minne arrangerar SAC en internationell organiseringskonferens i Gävle med representanter för fackföreningar från hela världen. Konferensen hålls i augusti, bland annat i Joe Hills födelsehem, som idag är ett museum och ägs av SAC.

Miina Almroth. Foto: Privat

Jag tänker inte stressa mer

Vi som har arbete jobbar bara mer och mer. De senaste tio åren har övertiden ökat konstant. Vi ser våra arbetskamrater bokstavligen talat arbeta sönder sig och vi tar med stressen hem vare sig vi vill det eller inte.

Samtidigt är det fler och fler av oss som blir arbetslösa. Det är dags att vi snackar ihop oss på jobbet! Tillsammans kan vi komma överens om att vi tar paus när vi behöver. Att vi inte tänker vara med och driva upp tempot mer. Att vi stannar hemma när vi eller våra barn är sjuka.

Vi kan inte betala kapitalets kris med våra kroppar och liv. Jag vill inte delta i deras race mot botten för oss som arbetar, där de som har arbete ställs mot dem som inte har. Jag har bestämt mig. Jag tänker inte stressa på jobbet mer. Jag tänker snacka ihop mig med mina arbetskamrater, tillsammans kan vi organisera oss och ta strid för fler jobb och ett mänskligt tempo.

Jag får ju ändå inte ens ett tack för att jag sliter ut mig för arbetsköparnas vinstintresse. Jag tänker inte jobba övertid mer. Det skulle lika gärna kunna vara jag som är arbetslös när andra jobbar övertid.

När vi organiserar oss fackligt kan vi se till att vi alla får det bättre. Åtta timmars arbetsdag, semester och 5-dagarsvecka är inget politiker gett oss som jobbar för att vara schyssta. Nej, de tvingades att gå med på förbättringar för att de pressades till det av strejkande och protesterande arbetare som var fackligt organiserade. Vad vill du ta strid för, förutom rimligare tempo och arbete till dem som vill? Organisera dig och börja drömma, det är så förändringen startar!

Miina Almroth
SAC:s Kvinnokommitté

SAC:s Lokala Samorganisationer

Det är hos din närmaste Lokala Samorganisation (LS) du ansöker om medlemskap. Alla arbetande, arbetslösa, papperslösa, pensionärer och studenter är välkomna.

Arjeplogs LS
Hamngatan 4h
930 90 ARJEPLOG
0961-10 253
arjeplogs.ls@sac.se

Arvidsjaur LS
Stationsgatan 20b
933 32 ARVIDSJAUR
0960-211 31
arvidsjaur.ls@sac.se

Bergslagens LS
Engelbrektsgratan 35b
702 13 ÖREBRO
070-251 85 01
bergslagens.ls@sac.se

Borås LS
Box 467
503 13 BORÅS
boras.ls@sac.se

Enköpings LS
Tullgatan 7b
749 49 ENKÖPING

Fruviks LS
Box 4081
102 62 STOCKHOLM
fruviks.l@sac.se

Gotlands LS
Signalgatan 13 d
621 47 VISBY
070-039 40 86
gotlands.ls@sac.se

Gällivare-Malmbergets LS
Birkarlagatan 12
982 36 GÄLLIVARE
0970-161 52
gallivare-malmbergets.ls@sac.se

Gävle LS
Nedre Bergsgatan 28
802 51 GÄVLE
026-61 92 77
gavle.ls@sac.se

Göteborgs LS
Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG
031-711 96 08
goteborgs.ls@sac.se

Hedemora LS
Melinsgatan 7
776 33 HEDEMORA
hedemora.ls@sac.se

Hudiksvalls LS
Brändebo 115
820 62 BJURÅKER
0653-320 87
hudiksvalls.ls@sac.se

Jönköpings LS
Box 190
551 13 JÖNKÖPING
jonkopings.ls@sac.se

Karlstads LS
Ulvsbygatan 32b
654 64 KARLSTAD
070-221 81 65
karlstads.ls@sac.se

Ljusdals LS
Tingsgatan 4
827 32 LJUSDAL
0651-168 60
ljusdals.ls@sac.se

Luleå LS
Edelforsgratan 76
974 38 LULEÅ
0920-105 34
lulea.ls@sac.se

Malmö LS
Davidshallsgatan 4
200 10 MALMÖ
040-12 61 78
malmo.ls@sac.se

Norrköpings LS
Olai Kyrkogatan 5b
602 25 NORRKÖPING
011-13 18 55
norrkopings.ls@sac.se

Sandvikens LS
Högbövägen 4
811 23 SANDVIKEN
026-25 90 09
sandvikens.ls@sac.se

Skaraborgs LS
c/o Philip Nehlin, Hovby
Vigrum 2
531 92 LIDKÖPING
073-408 45 65
skaraborgs.ls@sac.se

Skärholmens LS
072-044 93 21
skarholmens.ls@sac.se

Solna LS
Skogsbacken 13 nb
172 41 SUNDBYBERG
08-28 28 60
solna.ls@sac.se

Stockholms LS
Sveavägen 98, 4 tr.
113 50 STOCKHOLM
08-658 62 69
stockholms.ls@sac.se

Sundsvalls LS
Box 78, Kolvägen 9
851 05 SUNDSVALL
sundsvalls.ls@sac.se

Trestads LS
0762894171

Umeå LS
Fabriksgatan 1
903 31 UMEÅ
090-77 21 00
umea.ls@sac.se

Uppsala LS
Svartbäcksgatan 97d kv
753 35 UPPSALA
018-69 46 89
Uppsala.ls@sac.se

Västerås LS
Box 180
721 05 VÄSTERÅS
021-13 26 87
vasteras.ls@sac.se

Åkersberga LS
Gamla Solbergavägen 2
184 91 ÅKERSBERGA
08-54 06 51 92
akersberga.ls@sac.se

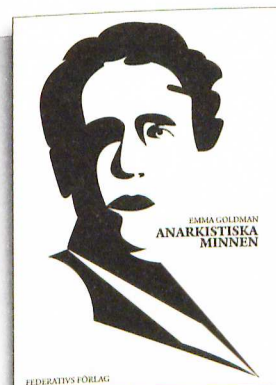
Älvdalsbygdens LS
Valborgsvägen 10
792 37 MORA
0250-51 17 33
alvdalsbyggdens.ls@sac.se

Östersunds LS
Box 3142
831 03 ÖSTERSUND
070-283 37 23
ostersunds.ls@sac.se

NYTT FRÅN FEDERATIVS FÖRLAG

Nu kommer vi ut med ett nytryck av Emma Goldmans självbiografi "Anarkistiska minnen". Designen är ny men innehållet är detsamma: ett storslaget historiskt dokument och skildring av hennes händelserika liv i USA, Sovjetunionen, Europa och Sverige. Boken är så populär att vi helt sålt slut den förra upplagan. Ur kapitlet "Tragedin i Kronstadt":

Inom mindre än tjugofyra timmar efter vår återkomst till Petrograd fick vi veta att staden sjöd av missnöje och tal om strejker. Anledningen var att nöden hade ökat på grund av den ovanligt stränga vintern samt delvis på grund av den vanliga sovjetiska kortsyntheten. Kraftiga snöstormar hade försenat de magra leveranserna av föda och bränsle till staden. Dessutom hade Petro-sovjeten begått dumheten att lägga ned verksamheten vid flera fabriker och skära ned antalet anställda med nära hälften.

Här hittar du böcker från Federativs förlag:

STOCKHOLM
Söderbokhandeln
Götgatan 37
Bokhandeln Info
Tjärhovsgatan 46
Aspuddens bokhandel
Hägerstensvägen 130

GÖTEBORG
Amalthea Bokkafé
Syndikalistiskt Forum
Övre Husargatan 27
Bokkafé Vulgo
Nordhemsgatan 49

MALMÖ
Amalthea Bokkafé
Kristianstadsgatan 41

JÖNKÖPING
Bokkafé
Svavelsticksgränd 7

UPPSALA
Bokcafé Projekt
Svartbäcksgatan 26

LUND
Indiadäck
Stora Allgatan 3

Webshop
bokus.com
syndikalistisktforum.se
bokcafelet.se

FEDERATIVS FÖRLAG
Grundat 1922

www.federativsforlag.se